

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.12.2015
Sayı: 37

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hasta mahkûmların sağlık hizmetlerine eksik sağlık hizmeti verilmesi, hastalık durumlarının ölümcül seviyede olması en temel insan hakkı olan yaşam hakkına aykırıdır. Adalet Bakanlığı bünyesinde Ceza ve Tevkif Kurumlarında kalan hasta mahkûmların temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması, sağlık hizmetlerinin eksik verilmesi-alınması ve yaşam hakkını zedeleyici hak ihlallerinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Veli Ağbaba
Malatya Milletvekili

Haruk Hantay
Balıkesir M.V.
M.M.A.

Ahmet AKIN
Balıkesir M.V.

Ali Şimşek

Mahmut Tarak

Musa GAY
İzmir M.V.

Erkan AYDIN
Eskişehir M.V.

Gülşah KEDİRCİ

Atilla SETEL

Bursa M.V.

İstanbul
Ayhan KEDİRCİ

SİBEL ÖZDEMİR
İstanbul M.V.

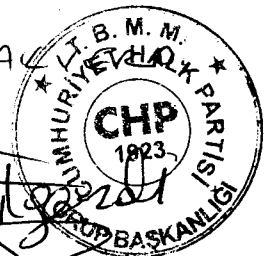
M.M.A.

Caner YILMAZ
Tekirdağ M.V.

Ali Haydar HAÇI
Ankara

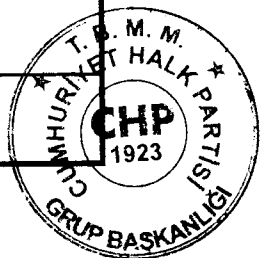
Zeynel ERNİK İstanbul
M.V.

Güneş AYDIN
M.V.

37 Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Özkan Yalın	Tunceli	[İmza]
Onur Adigüzel	İstanbul	[İmza]
Diğdemir Erkin	İstanbul	[İmza]
Melike Başman	Denizli	[İmza]
ÖZKAN YALIN	UŞAK	[İmza]
TEKİN DİNBOL	ANKARA	[İmza]
Onur Hamur	Zonguldak	[İmza]
Kadim Durmaz	Tokat	[İmza]
Zülfiye Şahin	Adana	[İmza]
Yerakten Kıpçak	Zonguldak	[İmza]
Haydar AKAR	Kars	[İmza]
Devrim KÖK	Antalya	[İmza]
Okan GAYTANCIOĞLU	Erzurum	[İmza]
Ayşe Atıcı	Mersin	[İmza]

GEREKÇE

Hapis cezası, seyahat hak ve özgürlüğünü ortadan kaldıran, bunun dışındaki bütün hak ve özgürlüklerin korunması gereken bir uygulamadır. Seyahat hakkı ve özgürlüğünün ortadan kaldırılması dışında yapılan kısıtlamalar, ortadan kaldırılan bütün hak ve özgürlükler fazladan cezalandırma anlamına gelir.

Ülkemizde uygulanan hapis cezası, yukarıda bahsi geçen tarifi oldukça uzağındadır. Temel hakları tek tek budayan yönetmelik ve kanunlar seyahat özgürlüğüyle birlikte diğer pek çok hak ve özgürlüğü de mahpusların elinden almaktadır. Temel ihtiyaçları dahi kısıtlayan yasalarla birlikte keyfi ve hukuk dışı uygulamalar, hapishanelerde gayri insani koşulların oluşmasında başlıca nedenler olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında hapishaneler, ülkemizin on yıllardır dinmeden kanayan yarası olarak nitelendirilebilir. Yıllar geçmesine ve iktidarlar değişmesine rağmen, hapishaneler sorunu varlığını korumaya devam etmektedir ve mevcut durumda çözüm için ciddi bir politika ve niyetin olmadığı da ortadır.

Hapishaneler sorununun en acı yüzü ise "hasta mahpuslar meselesidir." Her yıl onlarca insanın hayatını kaybettiği hapishanelerde, Adalet Bakanlığı'nın açıklamasına göre; 500'den fazla hasta bulunmaktadır. İnsan Hakları Derneği'nin açıklamasına göre ise bu hastalardan 100 kadarı ölümcül noktadır. Hapishanelerde cezai ehliyeti olmayan mahpuslar olduğu gibi bazı hastalar ise yataklık durumdadır. Yeme, içme, nefes alma ve dışkılama dışında hiçbir yaşamsal aktivitesi olmayan bu insanların tahliye edilmemesi hukuki bağlamdaki sorunlarla birlikte hapishaneler konusundaki mevcut iktidarın hapishaneler politikasını ortaya koyan çarpıcı bir sonuçtur.

Adalet Bakanlığı'na bağlı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün resmi verilerine göre, 2000-2011 yılları arasında hapishanelerde 2024 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu mahpuslardan 1000'e yakını, yeterli ve gerekli sağlık hizmeti alamadığı için hayatını kaybetmiştir. Aynı yıllar arasında intihar eden mahpus sayısı 432'dir. 2012 yılı içerisinde gerçekleşen ölüm sayısı ise 16 Haziran 2012 tarihi itibarıyla 50'ye yaklaşmıştır. Yukarıdaki rakamlar durumun ciddiyetini gözler önüne sererken sorunun siyaset kurumu tarafından da ciddiyetle ve bir an önce ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Adalet Bakanlığı'nın iletmiş olduğu diğer verilerde ise, AKP Hükümeti'nin ilk 4 yılı (2002-2005) baz alındığında 1460 günde 365 mahkum yani 4 günde bir mahkum yaşamını yitirirken, son 3.5 yılda (2012- 29.06.2015 arası) 1275 günde 1253 kişi yani başka bir deyişle günde bir mahkum hayatını kaybetmiştir.

AKP Hükümetleri döneminde 2501 hasta mahkum hayatını kaybetmiştir. 01.01.2006 - 29.06.2015 tarihleri arasında hayatını kaybedenlerden 462'si tutuklu yani hüküm giymemiş hasta mahkumlardır. **2002 yılında hayatını kaybeden hasta mahkum sayısı 71 iken, 2014 yılında hayatını kaybeden hasta mahkum sayısı 312 olmuştur. 2002-2014 yılları arasında yıllar bazında karşılaştırıldığında ölüm oranında yüzde 439 artış olmuştur.**

Ülke gündemine ölüm, isyan, yangın, ölüm oruçları, taciz-tecavüz, işkence ve kötü muamele gibi başlıklar altında gelen hapishaneler meselesi köklü bir reformu gerektirmektedir ve bu reformun en acil boyutunu da hasta mahpuslar konusu oluşturmaktadır.

Demokrasi, insan hakları ve hukuka aykırı olarak devralınan hapishaneler politikası, mevcut iktidar tarafından da aynı şekilde devam ettirilmektedir. Sadece 2012 yılının ilk 6 ayında yaşanan 50'ye yakın ölüm vakası ve özellikle Pozantı, Şanlıurfa ve Şakran hapishanelerinde yaşanan olaylar bu tespitin yerindeliğine işaret ederken sorunun ulaştığı boyutları da gözler önüne sermektedir. Hapishanelerde yaşanan ölümler ve hak ihlalleri ciddi boyutta haberleştiği ulaştığı ve bundan sonraki süreç için de başka ve yeni problemlerin haberleştiği durumundadır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 1946 yılında yaptığı tanıma göre; " Sağlık sadece hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, bedence, ruhça ve sosyal yönden tam iyilik halidir." Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan bu sağlık tanımına bakıldığında hasta mahpusların irdelenmesinin dışarıda normal bir yaşam süren kişinin sağlığının irdelenmesi ile birtakım farklılıklar içereceğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Hasta mahkumlara eksik sağlık hizmeti verilmesi, hastalık durumlarının ölümcül seviyede olması en temel insan hakkı olan yaşam hakkına aykırıdır. Suçları ne olursa olsun, devletin güvencesi altında cezalarını çeken insanların yargının dışında tekrar cezalandırılması evrensel hukuk normları ile bağdaşmaz. Hasta mahkûmların sorunlarının incelenmesi ve çözüm yollarının belirlenmesi için Meclis Araştırması açılması elzemdir.

